

מסורת הש"ס

6 תרומות פ"ב מ"ד נדרסות לט: (ז) גס זה שם (א) קדושין פג: (ד) פסחים לו: (ה) ויפנות מ: סוטה טו: שנושט טו: (ו) פ"י הכי נמחק: (ז) מ"א ממעשר: (ח) אם יש עשרה לפניו נוטל ז"ק: ט) ג"א כמנשה: י) לתיור ממנשה: י"א (נתיב חוס' מנ: ד"ה החושב: י"ב) חבת ומתי נמחק וכל־ל ותוספתא דמ"י תרומות נמי מלאה: ז"ק: (ט) ונתיב חוס' חולין ו ד"ה ודילמא: (ז) דלתימה ליתא מיריין ז"ק:

תורה אור השלם

- כל המנחה אשר תקריבו לוי לא תעשה חמץ כי כל שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לוי: ויקרא ב יא
- לא תאפה חמץ חלקם נחתי אותה מאפי קדש קדשים הוא בקדשות וקאשם: ויקרא י י

הגהות הב"ח

6 רש"י ד"ה ומינה וסי' כמיייתי: (ג) ד"ה וסרס וסי' יאסלם מל דור כלל מאנים:

לעניו רש"י

טורגיי"ד: לפעב (את הבצק כדי לתת לו צורת פת).

רבינו גרשום

ומינה: כלומר יש בה עוד קשיא אחת: בעד' להו תרומת מעשר: (ז) לישנא אחרינא כי מביא שאור ונתח' לתוך הקריה אכאי קאמר אף היא ויתנה סיסרה או יתירה ולישקול פורחא מן הסולת כשבעשרין שומתה על גבי השאור וינישה אכריא בכלי אחר וליחמצני:

בעין אחי שאור שבעשרון או עבה או דך ולענין כמה ליטפי שבעשרון או ליבצר בהאי כלי שני וליהדר עפ' השאור שבעשרון ויפחות או יוסיף מן הקמח שבעשרון לפי תוספת השאור ושני או פחותו: גורר דילמא אחי למישקל מלמלא מן החולין לניסוח כן ואחר כן יתרבנו עם זה שבעשרון ²: תורמין השתאזכר על הגרונרות אפי"פ משתאנים אין משתמרין בגרונרות הואיל ותן יפות ורגילין לעשותן גרונרות תורמין: מקום שיש כהן שאוכלן מיד תורמין מן היפה אפי"פ שאין מותקיים שמיר אוכלן הכהן: אלא פשיטא דליכא כהן: ואי רגיל לעשות מיד גרונרות תורם ואי לא לא:

6 שתי דלף ענ פ"ב גמ' מ"ה תסירה זו יסירה:

צ"ב פ"ב

כל המנחות באות מצה פרק חמישי מנחות

במחשבה. כדאמרן בעלמא (שבת דף קמג.) נותן עיניו בצד זה ואוכל

מנל אחר: ומינה. כלומר מהא דר' אלעזר גופה (א) מיימי פירכא:

אלא איהו כמוהו שכן. השתא משערין בצד להו מעשרות לענין

מדה אי הוה כייל להו להנך דתרס ממין משתכח מעשר וטעא:

תורמין תאנים על הגרונרות. וצמנין:

מקום שרגיל לעשום כו'. שמויין

אנשים שיעשו ו' גרונרות וישממרו או

הוא עצמו יעשה אותם גרונרות לאחר

זמן עם תאנים שלו: **מקום שאין**

רגיל לא. דבעינן שיתרום מן המתקיים

ותאנים לחין מרקיצין ואין משתמרין:

אי איכא כהן. שיתנס מיד: **תורם מן**

סיפה. שנתא כהן יאכלה מיד (ז). תאנים

יפין ואין מתקיימין. גרונרות מתקיימין

ואין יפין: ולא גרונרות על הפאנים.

צמנין: ואפילו במקום שרגיל. ולא

אמרין סופו של כהן נמי לעשותן

גרונרות ונמלא שאינו מנספידן אלא

זיל תמר השתא והרי הוא ממעט

במעשר: דליכא כהן. וצעי למנעניהו

עד דלישכח כהן ולימצי ליה הלכך

תורס מן המתקיים: צברי עממי.

כגון הסך כדאמרין רישא דלינא כהן

וסיפא דליכא כהן: ולא מוקמי צברי

סגלי. דלא אמרי' רישא וסיפא דליכא

כהן ודקפרכת והתנן תורס מן

המתקיים תנאי הוא דאם מרי תנאי

פליגי דכחי: **במתני' שנאמ' כל המנחה**

אשר תקריבו וגו'. ארישא קאי דקמתי

ומשמחין שלא יחמילו ו' מקודס קמיה'

משמחי חן: פריסה. טורגיי"ר: **גב' מ**

מה"מ

ולא מוקמינן ב' מתני' תנאי: בתרי תנאי: וכל

שלא יחמיצו ואם ו' החמיצו ה"שיריה עובר בלא תעשה שנאמר יכל

אשר תקריבו לה' לא תעשה חמץ ו'יחייב על לישתה ועל עריכתה ועל אפיית':

גב' מנא הגי מילי (א) אמר ריש לקיש דאמר קרא ² לא תאפה חמץ חלקם אפי'

חלקם לא תאפה חמץ והאי להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדתניא לא

ובמחשבה מה תרומה גדולה בעין יפה אף

תרומת מעשר בעין יפה ומינה א"ר אלעזר

בר רבי יוסי אבא היה נוטל עשר גרונרות

שבמקצוע על תשעים שבכלכלה א"א

בשלמא לכמות שהן (א) אמר' שפיר אלא

אי אמרת כמות שהן בציר להו כי אתא רב

דימי א"ר אלעזר שאני גרונרות הואיל ויכול

לשולקן ולהחזירן לכמות שהן (א"ר תורמין

תאנים על הגרונרות במקום שרגילין לעשותן

תאנים גרונרות ולא גרונרות על תאנים

ואפי' במקום שרגילין לעשות תאנים גרונרות

אמר מר תורמין תאנים על הגרונרות

במקום שרגילין לעשות תאנים גרונרות

במקום שרגילין אין במקום שאין רגילין לא

היכי דמי אי דאיכא כהן מקום שאינו רגיל

אמאי לא והתנן ⁶מקום שיש יבכה תורם מן

היפה אלא פשיטא דליכא כהן אימא סיפא

ולא גרונרות על התאנים ואפילו במקום

שרגיל לעשות תאנים גרונרות ואי דליכא

כהן אמאי לא והתנן ²מקום שאין כהן תורם

מן המתקיים אלא פשיטא דאיכא כהן רישא

דליכא כהן סיפא דאיכא כהן אין רישא

דליכא כהן סיפא דאיכא כהן אמר רב פפא

^אש"מ דחקינן ומוקמינן מתני' בתרי טעמי

ולא מוקמינן ²**במתני' תנאי: בתרי תנאי: וכל**

המנחות נילושות בפושרין ומשמחין

שלא יחמיצו ואם ו' החמיצו ה"שיריה עובר בלא תעשה שנאמר יכל

אשר תקריבו לה' לא תעשה חמץ ו'יחייב על לישתה ועל עריכתה ועל אפיית':

גב' מנא הגי מילי (א) אמר ריש לקיש דאמר קרא ² לא תאפה חמץ חלקם אפי'

חלקם לא תאפה חמץ והאי להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדתניא לא

תאפה

נה. כל המנחות באות מצה פרק חמישי מנחות

המוקף לו ומוקמינן בתרומה גדולה ולא בתרומת מעשר כדתנן

במסכת ביכורים (פ"ב מ"ה) תרומת מעשר ניטלת שלא מן המוקף

כביכורים והא דפרין בסוף כל הגט (גיטין דף ל:) גבי תרומת מעשר

וכי נחשו חכמים לתרום שלא מן המוקף מפרש ר"מ דהיינו מדרבנן

ומיחו נראה דלענין מחשבה לא פליגי

מדפרין צריש האיך מקדש (קדושין

דף מא:) דליף שלוחת מתרומה מה

לתרומה שכן נטלת במחשבה משמע

דלכולי עלמא פריך והיינו תרומת

מעשר דכתיב בה (צמדנר יח) אחס

גס אחס ומתוך פי' הקונט' דבכורות

(דף נח: ושם) משמע דבמחשבה פליגי

גבי היו לו מאה טלאים ונטל עשרה

עשרה ונטל אחד ר' יוסי בר רבי

יהודה אומר מעשר דסבר לה כאלא

אלעזר בן גומל ואיתקש מעשר בהמה

למעשר דגן ומעשר דגן קרי' רחמנא

תרומה ופי' צקונט' דמשום מחשבה

מוקי ליה רבי יוסי צרבי יהודה כאלא

אלעזר ומתוך פירושו נמי (י) (הכי)

משמע דאפילו בתרומה גדולה לית

ליה מחשבה דאי אית ליה לא

הוה לריין לנימנר דאלא אלעזר בן

גומל היא דאפילו לרבנן נמי מניינו

למייק' ממחשה (י) כמעשר מדקרייה

רחמנא תרומה ומיחו מנינו למימר

דמשום תרומת מעשר שבו קרייה

רחמנא תרומה וא"ת ולמה ליה למימר

דרבי יוסי צרבי יהודה סבר לה כאלא

אלעזר בן גומל הא כיון דאיתקש

מעשר בהמה למעשר דגן מה מעשר

דגן נוטל אחד מעשרה אף מעשר

בהמה כן ולא צעי העברה תחת

השטב אלא (י) שיש עשרה לפניו

ונוטל אחד מהן ויש לפרש דמיייתי

דאלא אלעזר דילפינן תרומת מעשר

מתרומה גדולה לענין אומד א"נ

שלא היה סבירא ללמוד זה מזה לגבי

הכי דתרומה גדולה אין לה שיעור

וע"ז יליף מעשר צמה ממעשר דגן אע"ג דמפקין

התנא: ולא חזי בתרי תנאי: (א) בתרי

דחבית בפ' המפידין דהתם

אירי: השט' בתרי תנאי

[מפסין מיהו כ"ש חייב טאן

דאין אנו רוצים ליישבה

בחד טעמא ולומר דביריאת

פליגא אהן (לישאנא) (קמח)

דחתם: כ"ש דאי חזי תנאי

רישא לסיפא מוקמינן בתרי

טעמא ולא מוקמינן בתרי

תנאי: אי נמי בתרי תנאי

מסב כהניא דחבית דמצי

לאוקמי כולה דליכא כהן

ורישא רבנן וסיפא ר' יהודה:

תרי"ח: (ז) ואם חתמין את

שיריה: (ח) אלא אי אמרת

כמות שהן: (י) שיעשו מהן

גרונות: (ז) שלא יחמיצו

וקודם: (ח) קריעה משתעי:

ושיריה דקמתי עובר בלא

תעשה מקרא אחרינא מפקינן

לה בפ' החולין (דף כ.ז.)

לא תאפה חמץ חלקם אפי'

חלקם לא תאפה חמץ:

וחיבי אם עשאן חמץ חיבי

שישה מלקיות בעי ליה

ועריכה ואפיה: (ז) דלא

חיישי: (ז) למחשבה דריבוי:

עיין תוס' ובהים (דף ב

ע"א): (א) בתרי תנאי: פי'

הקונטרס דלא אמרין רישא

וסיפא כי' ואינו נראה לר"י

דאין זה בתרי תנאי דאפשר

לאוקמי רישא וסיפא סבירא

להו דתורמין שלא בתקיים

ופליגי: הוא דהתן תורם

מן המתקיים אלא נראה

לר"י בתרי תנאי כי' [עיין

עני משפט נר מצוה

יח א ב ג מ"י פ"ה מהל'
תרומות הלכה א':
יב ד מ"י פ"ב מהל' מעסי"ק
הלכה א':

כ ה מ"י שם הלכה ד':
בא ו מ"י שם הלכה טו:

מוסף רש"י

ובמחשבה: נותן עיניו בצד זה לשם תרומה ואוכל בצד זה ואפי"פ שלא הפריש: ומרריכו נפקי ממנשה: והאי דליף תרומת מעשר מתרומה גדולה לענין אומד הוא דליף גדולה לענין אומד הוא דליף מת דלא נמי עיניו לנטול תרומה בצד זה ואוכל בצד אחר (בכורות יח: בבב"י.) במקום שיש כהן. וזמנו לו מיד במקום שאין כהן. צריך לפרש לעינינו עד שמלא כהן ליטוי (ברכות יט.) ומשמרין שלא יחמיצו: כלומר השולל ויטלושם בפושרין מזהו לפתמן שלא יחמילו, ושומר היינו שישקול כגלגל כל שעה במתקנין כפסחים (נע"ז) (ג.) לא תאפה חמץ חלקם, אפי' חלקם לא תאפה חמץ. אפילו חלקם שייכים לא תאפה חמץ, דדקדקין ליה האי חלקם דקרא נמי לפניו אלא חלקם (סוטה יח.) לכי סתין חלקם אלא תאפה חמץ ליטוי אפילו שרי ממנה שום חלקם לא כהניס לא תאפה חמץ ומתנסם נפקא (יבמות יח.)

שיטה מקובצת

6 שכן משערין. חבתא אמרין מקמח: (ז) תורמין תאנים על הגרונרות במקום שרגילין לכאורה מרייר כמו שפירש בקונטרס בפנין דאי במדה מועט בפוערית ולא גרונות על התאנים דהוי ליה ממונא ואיכ' [קשה] מאי פריך ואי דליכא כהן אמאי לא כי הא דראי ממעט הוא וי"ל דבילהו מרייר בתרומה גדולה דחשה אחת פוטרת. תרי"ח: (ג) בתרי תנאי: ולא חזי בתרי תנאי דחבית בפ' המפידין דהתם אירי: השט' בתרי תנאי [מפסין מיהו כ"ש חייב טאן דאין אנו רוצים ליישבה בחד טעמא ולומר דביריאת פליגא אהן (לישאנא) (קמח) דחתם: כ"ש דאי חזי תנאי רישא לסיפא מוקמינן בתרי טעמא ולא מוקמינן בתרי תנאי: אי נמי בתרי תנאי מסב כהניא דחבית דמצי לאוקמי כולה דליכא כהן ורישא רבנן וסיפא ר' יהודה: תרי"ח: (ז) ואם חתמין את שיריה: (ח) אלא אי אמרת כמות שהן: (י) שיעשו מהן גרונות: (ז) שלא יחמיצו וקודם: (ח) קריעה משתעי: ושיריה דקמתי עובר בלא תעשה מקרא אחרינא מפקינן לה בפ' החולין (דף כ.ז.) לא תאפה חמץ חלקם אפי' חלקם לא תאפה חמץ: וחיבי אם עשאן חמץ חיבי שישה מלקיות בעי ליה ועריכה ואפיה: (ז) דלא חיישי: (ז) למחשבה דריבוי: עיין תוס' ובהים (דף ב ע"א): (א) בתרי תנאי: פי' הקונטרס דלא אמרין רישא וסיפא כי' ואינו נראה לר"י דאין זה בתרי תנאי דאפשר לאוקמי רישא וסיפא סבירא להו דתורמין שלא בתקיים ופליגי: הוא דהתן תורם מן המתקיים אלא נראה לר"י בתרי תנאי כי' [עיין תוס' בפנים:]